

DATUM
2013-03-07
ERT DATUM
2013-01-23

DIARIENR
2013/27-4
ER BETECKNING
A2013/308/IU

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Permanent utvidgad målgrupp för etableringslagen

Statskontoret tillstyrker samtliga förslag i promemorian Permanent utvidgad målgrupp för etableringslagen (Ds 2013:5).

Förslaget om förlängd tidsgräns för anhöriga till flyktingar och andra skyddsbehövande

Statskontoret ser två goda skäl till att förlänga tidsgränsen för anhöriga från två till sex år. Det ena skälet är att anhöriga som ansöker om uppehållstillstånd efter mer än två år efter att anknytningspersonen första gången togs emot av en kommun, sannolikt har lika stort behov av etableringsinsatser som anhöriga som har hunnit ansöka inom två år. Det finns en uppenbar risk att den förra gruppen inte får en bra introduktion i Sverige om de utestängs från de samordnade etableringsinsatserna. Eftersom kommunerna inte längre bär huvudansvaret för introduktionen av nyanlända och inte får statlig ersättning i samma utsträckning som innan etableringsreformen, skulle kommunernas incitament att ge denna grupp anhöriga särskilda introduktionsinsatser sannolikt vara svagt. I vart fall skulle etableringsreformens ambition om en enhetlig introduktion för nyanlända utebli.

Det andra skälet är att innebörden av förslaget minskar den ekonomiska bördan för kommunerna. I och med att kommunerna erhåller statlig ersättning bör det främja kommunernas benägenhet att ta emot anhöriga från områden där det varit svårt att styrka individernas identitet. Därtill minskar kommunernas kostnader för ekonomiskt bistånd när fler anhöriga får rätt till statlig etableringsersättning vid deltagande i etableringsinsatser. Statskontoret anser att det är angeläget att kommunerna får goda förutsättningar för mottagande av nyanlända för att intentionerna med etableringsreformen ska uppfyllas.

I förslaget diskuteras kortfattat hur lång tid den anhörige bör ha för att ansöka om uppehållstillstånd från det att anknytningspersonen har tagit emot av en kommun. Mot bakgrund av de avvägningar som nämns i promemorian förefaller en sexårsgräns rimlig. Statskontoret tillstyrker förslaget.

Förslaget om undantag för svenska medborgare

Vissa anhöriga kan drabbas av oförutsedda händelser som medför att de inte hinner ansöka om uppehållstillstånd förrän anknytningspersonen redan har blivit svensk medborgare. Dessa anhöriga skulle enligt förslaget då inte omfattas av lagen om etableringsinsatser, oavsett vilka behov de har. I enskilda fall kan det därmed uppstå problem för anhöriga att få tillräckliga möjligheter för etablering.

Statskontorets helhetsbedömning är dock att förslaget är rimligt. Det krävs oftast fem års bosättning innan en person kan få svenskt medborgarskap. En anknytningsperson som har blivit svensk medborgare bör under dessa år normalt haft tid på sig att etablera sig i Sverige och därmed skaffat sig goda förutsättningar att bidra till den anhöriges etablering. Statskontoret anser även att det är mer rättsäkert att tillämpa en lättolkad regel om anknytningspersonen har svenskt medborgarskap än att göra individuella bedömningar av huruvida en anhörig bör ha rätt till statliga etableringsinsatser. Statskontoret tillstyrker förslaget.

Förslaget om tidsbegränsad utvidgning av målgruppen tas bort

Förutsatt att förslaget om förlängd tidsgräns för anhöriga till flyktingar och andra skyddsbehövande antas, bör den tidsbegränsade utvidgningen tas bort. Statskontoret tillstyrker förslaget.

Förslaget om ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Statskontoret har inget att erinra vad gäller den nya lagens ikraftträdande den 1 januari 2014. För att inte anhöriga ska utestängas från möjligheten att prövas om de omfattas av lagens målgrupp är det rimligt att införa en övergångsbestämmelse. Statskontoret tillstyrker förslaget.

Generaldirektör Yvonne Gustafsson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Anna Pauloff och utredare Jonas Ericson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Yvonne Gustafsson

Jonas Ericson